

Honorable Margarida Rosselló
Consellera de Medi Ambient del
Govern de les Illes Balears
Palma de Mallorca (Illes Balears)

Barcelona, 25 de setembre de 2001

Havent-se aprovat inicialment el PORN de la Península de Llevant, a l'illa de Mallorca (Balears), per acord del Consell de Govern del dia 3 d'agost de 2001 (Boib 16-08-01) i trobant-se aquest projecte de regulació sotmès a informació pública fins el proper 2 d'octubre de 2001, la Federación Española de Actividades Subacuáticas (en endavant FEDAS) en tant que representant els interessos i opinió de més de 35.000 federats a tot l'Estat Espanyol, sotmet a la consideració del Consell de Govern les següents al·legacions, en forma de:

- A) Consideracions generals sobre la iniciativa del Govern Balear a la Península de Llevant.
- B) Consideracions sobre els articles inclosos al PORN aprovat inicialment i criteris generals per fer efectiva la protecció a mig termini, en el medi marí inclòs al PORN esmentat.
- C) Propostes d'esmenes al decret del Govern aprovat inicialment l'agost de 2001.

A. Consideracions generals sobre la iniciativa del Govern Balear a la Península de Llevant

La iniciativa del Govern Balear, mitjançant la seva Conselleria de Medi Ambient, d'impulsar un parc a la Península de Llevant és plenament recolzada per la FEDAS i absolutament consistent amb la posició d'aquesta federació envers la creació d'espais naturals protegits amb la perspectiva d'integrar la preservació del medi natural, terrestre i marítim, amb l'activitat humana.

.../...

.../2.

Les consideracions i propostes a fer des de FEDAS, per la pròpia naturalesa de les especialitats esportives que integren aquesta federació (escafandriste, biologia marina, fotografia i vídeo submarí, pesca submarina a pulmó lliure, apnea, orientació subaquàtica, natació amb aletes, etc.) fan referència principalment a optimitzar la regulació de les activitats al medi marí contemplades en el PORN de la Península de Llevant, amb l'objectiu de garantir una adequada preservació d'aquest medi a mig termini, basada al profund coneixement i experiència que aquesta FEDAS i els seus diferents comitès poden aportar a la Conselleria de Medi Ambient en la regulació de l'espai marí inclòs al PORN, incloses en aquest concepte les àrees de conservació marina a què fa referència el Pla.

Els criteris generals considerats per FEDAS per fer més efectiva i viable aquesta regulació són els següents:

- La desitjada integració de la voluntat de preservació del medi marí i els valors naturals amb l'activitat humana, manifestada repetidament per la Conselleria de Medi Ambient com filosofia d'un nou model d'espai protegit, exigeix iniciatives i regulacions dins el PORN orientades a l'educació mediambiental i al desenvolupament d'activitats professionals, turístiques o de lleure en equilibri amb la natura, i mai regulacions tendents a la prohibició i/o exclusió de l'home de la natura, quan no estigui justificat l'impacte desequilibrant d'una activitat concreta, professional o de lleure.
- Les diferents regulacions incloses dins el PORN i posteriors plans rectors d'ús i gestió que es poguessin desenvolupar al futur han de ser possibilistes quant a la seva aplicació i recursos associats, basades en estudis de solvència contrastada, quant a l'impacte de diferents activitats sobre el medi i no discriminatòries cap a unes activitats en relació a d'altres quant a l'objectiu final de preservació i sostenibilitat a mig termini.
- Aquestes mateixes regulacions incloses al PORN han de garantir el lliure accés a l'espai protegit, dins la regulació d'usos i activitats, a tots els ciutadans, sense monopoli ni quotes de cap tipus atorgades a empreses turístiques, centres de busseig ni persones físiques.
- Cal assegurar, mitjançant la regulació del PORN, la gestió no delegada de l'espai protegit, terrestre o marítim, per part de l'Administració. Això suposa excloure qualsevol capacitat de decisió en la gestió del parc delegada a grups d'interès^(*) o no facultats expressament per les lleis estatals o autonòmiques en tal sentit.

.../...

^(*)Cofraries de pescadors, grups ecologistes, federacions esportives, associacions d'hotelers, ajuntaments, etc.

.../3.

- Cal evitar, en la mesura del possible, regulacions amb alta contingència de conflicte de competències entre administracions estatal i autonòmica, en la mesura que suposen una font segura de desorientació de la ciutadania quant a la validesa de la regulació i la seva sostenibilitat legal a mig termini, facilitadora de buits legals en el trànsit entre legislació i recursos successius que poden permetre temporalment actuacions contra la filosofia del PORN.

B. Consideracions sobre els articles inclosos al PORN aprovat inicialment i criteris per fer efectiva la protecció a mig termini, en el medi ambient marí inclòs al PORN esmentat

1. La pràctica de la pesca submarina esportiva a pulmó lliure, regulada com a tal activitat genèricament per l'Administració de l'Estat (Aigües exteriors) i per l'Administració autonòmica de la Comunitat Balear (Aigües interiors) i, per tant, activitat legal i reconeguda com a esport d'alt nivell en què els esportistes balears i espanyols es troben a primer nivell mundial (campions del món les darreres 4 edicions consecutives), es contempla a l'articulat del PORN de la Península de Llevant a la secció 5, article 32, remetent-se a l'elaboració i aprovació d'un pla d'aprofitament pesquer, per part de les Conselleries d'Agricultura i Pesca amb la col·laboració de la Conselleria de Medi Ambient, i referint-se a la pesca submarina quant al seu àmbit competitiu en l'article 32, punt 3: *"En qualsevol cas resten prohibides la pesca d'arrossegament i la d'encerclament, i també els concursos de pesca"*.

Aquesta prohibició, així establerta, considerem que no és eficaç ni eficient a mig termini, ni basada en estudis contrastats sobre l'impacte de les competicions al medi marí, ja que:

- Inclou en el mateix concepte i article dos tipus de pesca industrial (arrossegament i encerclament) de fort impacte sobre el medi marí i que mesuren les seves captures per tones sense cap limitació, junt amb les competicions de pesca esportiva, la submarina a pulmó lliure o amb canya, de les quals la primera compta amb uns reglaments de competició molt estrictes, establint pesos mínims a les espècies més exigents, fins i tot, que els establerts per la regulació general d'aquesta activitat de lleure, el que es tradueix en captures mitjanes per participant i competició entre 1,5 i 3 kg de peces vàlides, com pot apreciar-se en les actes de les competicions celebrades, dipositades a la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques (FBDAS) i a disposició de la Conselleria de Medi Ambient.

.../...

.../4.

- A l'article 7 (Tipologies ambientals identificades), punt 1, fa referència als “estudis ambientals realitzats en el marc del present PORN”, que permeten diferenciar i classificar les tipologies ambientals, assenyalant-les en el punt f), com “àrees marines més o manco alterades, però en general en bon estat de conservació”.

Aquests estudis, en relació a l'estat del medi marí inclòs al PORN:

- són desconeguts per la FEDAS o la pròpia Conselleria d'Agricultura i Pesca;
- són desconeguts per la pròpia Conselleria de Medi Ambient, que no ha pogut facilitar-los a sol·licitud de la FEDAS;
- no precisen l'estat de les poblacions de les diferents espècies de fauna marina a la zona ni la seva relació amb diferents tipus d'activitat pesquera;
- no fan referència a l'impacte dels concursos de pesca esportiva de cap tipus.

- Discrimina respecte a la pesca artesanal (trasmall, nances, palangres, currican, etc.) no sotmesa genèricament a cap limitació de les seves captures ni tampoc limitada en l'articulat del PORN a les zones de conservació marina;

2. Si l'objectiu global del PORN, en el seu àmbit marí, és preservar la seva conservació i sostenibilitat difícilment pot assolir-se sí:

- No es prohibeix a totes les àrees de conservació marina, o a part d'elles, totes les modalitats de pesca, artesanal, industrial o esportives, incloses almadraves i possibles concursos de pesca esportiva.
- No es regulen i limiten aquelles activitats que puguin afectar el lliure desenvolupament d'aquest medi marí:
 - excessiu nombre d'immersions amb escafandre,
 - alta velocitat d'embarcacions i motos aquàtiques (fort impacte acústic i pol·lució),
 - excessiu fondeig d'embarcacions,
 - excursions amb golondrines de fondo de vidre o que fan “concursos de cercar ampolles de vi al fons del mar”, prèviament llançades pels organitzadors;
 - abocaments incontrolats.

.../...

.../5.

3. Si es vol fer que l'objectiu global del PORN, conservació i sostenibilitat, sigui compatible amb la presència humana i les seves activitats:
 - Cal regular, restringir o permetre les diferents activitats en base a estudis solvents i contrastats del seu impacte:
 - sense discriminacions entre unes i altres modalitats de pesca que impacten en el mateix medi i en les mateixes espècies;
 - amb actuacions que potenciïn l'educació i sensibilització dels usuaris de la natura, tendents al compromís amb el compliment de les regulacions i, per tant, possibilistes, implantables i efectives a llarg termini.
4. Si tots aquests objectius es volen gestionar des del coneixement, l'experiència i l'aprenentatge continu, obtingut des de l'experiència al parc:
 - Cal que l'administració autonòmica assumeixi directament, o mitjançant organismes dependents d'ella, la gestió dels espais a protegir, sense delegar cap tipus de poder de decisió en la seva gestió o regulació futura en grups d'interès (cofraries de pescadors, grups ecologistes, ajuntaments, escoles de busseig, etc.) en l'espai a protegir.
 - Cal incloure, tal com preveu la llei, representants dels diferents col·lectius esmentats en l'elaboració del Pla d'Aprofitament Pesquer i en la Junta Rectora del Parc Natural, incloent-hi representants de la FEDAS i de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques, que poden aportar tota l'experiència i coneixement del medi marí per a una protecció adequada als objectius del PORN.
 - Cal ser possibilista en la redacció de la regulació, establint només aquells plans d'usos que es puguin implantar i controlar amb recursos adequats.
 - Cal anar desenvolupant progressivament els plans d'usos i potenciar la seva evolució d'acord amb els resultats de les progressives experiències i estudis duts a terme en l'àrea a protegir.
5. Tenir en compte el fet de confluïr aigües interiors i exteriors en les àrees de conservació marina proposades, amb el que suposa de clara contingència de conflicte de competències i buits legals durant els previsibles processos de recurs, suspensions cautelars, etc.

.../...

C. Propostes d'esmenes al text del Decret del Govern aprovat inicialment el 3 d'agost de 2001

La FEDAS suggereix les esmenes següents a l'articulat del Decret:

1. Autoritzar els concursos de pesca submarina a pulmó lliure dins tot el medi marí contemplat al PORN de la Península de Llevant en què es permetin les modalitats de pesca esportiva i la pesca artesanal.
2. Avaluar, dins l'elaboració del Pla d'Aprofitament Pesquer, la possibilitat de limitar el nombre de concursos de pesca regionals, nacionals o internacionals dins la mateixa zona i any^(*), en base a estudis contrastats del seu impacte en relació a la resta d'activitats pesqueres.
3. Ampliar la prohibició de la pesca d'arrossegament i la d'encerclament a l'àmbit d'influència directa de les zones de conservació marina projectades al PORN, ampliant-la fins la batimètrica de 100 mts. en l'entorn de les àrees de conservació marina proposades.
4. Sotmetre qualsevol regulació successiva de la pesca artesanal o esportiva al criteri de no discriminació d'una sobre les altres, a l'elaboració d'estudis d'impacte contrastats, a l'informe consultiu del Consell Assessor de la reserva marina i a la decisió de la Direcció General de Pesca de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears.
5. Incorporar com a membres permanents de la Junta Rectora, un representant de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques (FBDAS) i un representant de la FEDAS.
6. La FBDAS i la FEDAS es posen a disposició de la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear per participar a l'avaluació periòdica de la gestió sostenible de l'espai marí inclòs a les zones de conservació marina.

Signat: Josep Rodríguez
 President FEDAS

^(*) Per exemple, màxim de cinc (5) competicions, distanciades un mínim de 2 mesos entre una i l'altra.